

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Redogörelse

för

Högre Elementar-Läroverket i Westerås

under läsåret 1874—1875

jemte

Inbjudning

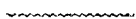
till

Års-Examen och Slutöfningarna

den 4 och 5 Juni 1875

af

Ludvig Mossberg,
Läroverkets Rektor.

Innehåll: *Redogörelse för Elementar-Läroverken i Westerås, Sala och Arboga samt Stadspedagogierna i Köping, Nora och Linde.*

WESTERÅS,
A. F. Bergh, 1875.

I. Redogörelse för högre Elementarläroverket i Westerås.

A) Undervisningen.

Höstterminen började den 22 Augusti och afslutades den 17 December.

Vårterminen, som började den 23 Januari, kommer enligt H. H. Efori bestämmande att afslutas den 5 instundande Juni.

Då vid Höstterminens början samtliga lärareplatserna vid detta läroverk voro besatta med ordinarie lärare, hvilka allesamman då voro oförlindrade att tjänstgöra, så erbjöd detta lika lyckliga som härstädes sällsynta förhållande stor anledning till glädje. Denna gläoje blef dock snart störd, i det att en af lärarne strax i början af Höstterminen insjuknade, och då sedermera under terminens lopp tre af de öfrige lärarne äfven insjuknade, och af dessa tvänne samtidigt, såg det ganska betänkligt ut att kunna uppehålla undervisningen; men lyckligtvis voro de sistnämnda sjukdomsfallen temligen snart öfvergående, och genom ett partielt vikariat, men förnämligast genom den då såsom alltid tillnöfsgående beredvilligheten hos de friska att åtaga sig förökad tjänstgöring, hafva ganska få undervisningstimmar till följd af den omnämnda sjukligheten gått förlorade.

Under Vårterminen hafva tvänne lärare åtnjutit partiell tjänstledighet, hvarom mera längre ned, under rubriken **Lärarne**.

Hvad helsotillståndet bland ungdomen beträffar, har detsamma i allmänhet varit tillfredsställande. Under Höstterminen förekommo några fall af skarlagansfeber och nervfeber, och under en del af Vårterminen hafva vid pass 30 lärjungar varit angripna af den härstädes gängse mässlingsepidemien.

Nåd. Circuläret af den 6 Juni 1873 beträffande undervisningsplanen för de tre lägsta klasserna har varit tillämpadt, och ingen annan afvikelse från i detta hänseende för öfrigt gällande föreskrifter har egt rum, än den, att kristendomsundervisningen i första klassen handhafts icke af klassläraren, utan af den lärare, som i närmast högre klasser bestridt denna undervisning; hvarföratom i anseende till den partiella tjänstledighet, som klassläraren i första klassen under Vårterminen åtnjutit, den undervisningsskyldighet, från hvilken han varit befriad, måst fördelas på 2:ne lärare.

Undervisningen för icke-Grekerne har under läsåret varit på följande sätt ordnad:

- VII 2: *) (17 lärj.) 3 timmar Engelska tillsammans med *r.*;
2 tr Teekning tills. med icke-Greker och *r.* i VI 1—VII 1 . . . 5 tr.
- VII 1: (4 lärj.) 3 tim. Engelska tills. med *r.*;
2 tim. Teekning tills. med icke-Greker och *r.* i VII 2: och VI . . . 5 tr.
- VI 2: (5 lärj.) 2 tim. Engelska tills. med *r.*;
2 tr Latinskrifning på särskild tid,
2 tr Teekning tills. med icke-Greker och *r.* i VII och VI 1 . . . 6 tr.
- VI 1: (10 lärj.) 2 tim. Engelska tills. med *r.*;
2 tim. Latinskrifning på särskild tid,
2 tim. Teekning tills. med icke-Greker och *r.* i VI 2—VII . . . 6 tr.
- V: (11 lärj.) 2 tim. Engelska tills. med *r.* i IV **)
2 tim. Teekning tills. med icke-Greker och *r.* i IV,
1 te Latinskrifning på särskild tid . . . . . 5 tr.
- IV: (24 lärj.) 4 tim. Engelska på särskild tid,
2 tim. Teekning tills. med icke-Greker i V . . . . . 6 tr.

Den dagliga undervisningstiden har under hela läsåret varit kl. 7—9, 11—2 samt tvänne eftermiddagar i veckan kl. 4—5. Första halftimmen af läsedagen, kl. $\frac{1}{2}$ 7—7, har varit egnad åt bön med bibelläsning och förklaring, med undantag för tiden från 23 Nov. till Höstterminens slut samt från Vårterminens början till Påsk, då morgonböerna börjat $\frac{3}{4}$ 7. Ledningen af dessa andaktsstunder har under detta läsår handhafs af Rektor, och den dervid förekommande förklaring har omfattat *Apostlagerningarne* samt förra hälften af *Luce* Evangelium. För första klassen hafva morgonböerna under hela läsåret börjat kl. $\frac{1}{4}$ öfver 7. Gudstjenst har hvarje Söndag under någon lärares ledning hållits på läroverkets stora sal, den kallaste årstiden för hela ungdomen, annars för ungefär halfva antalet, då den andra hälften bevisat gudstjensten i Domkyrkan.

Gymnastiköfningar hafva egt rum för klasserna V—VII 1: Måndagar kl. 5—6 samt Onsdagar och Fredagar kl. 6—7; för klass. I—IV: Tisdagar, Onsdagar och Fredagar kl. 5—6. Samfälda öfningar i gevärsexercis och manöver för klass. V—VII 1 hafva å nämnda timmar stundom försiggått, hvarjemte klass. V särskildt blifvit öfvad i dessa ämnen m. m. Tisdagar kl. 6—7. Till bajonettfäktning för klass. VI och VII 1 hafva Thorsdagar kl. 10—11 varit använda. I fäktning med florett och sabel hafva lärjungarna i klass. VII 2 erhållit undervisning Måndagar kl. 10—11 och Thorsdagar kl. 5—6. Målskjutning med för "salongsskjutning" apterade Remingtongevär hafva klass. VI och VII 1, ett skjutlag i sender, förehaft å gymnastiksalen Lördagar kl. 10—11.

Utom ofvan nämnda på bestämda dagar i veckan förekommande öfningar hafva under Höstterminen 18 $\frac{1}{2}$ timmar blifvit använda till sådana öfningar, som varit beroende af årstid och väderlek. Bemälda öfningar hafva omfattat: Målskjutning å "Kungsängen" för klass. VII 2 ***) samt afdelnings- och kompani-

*) 2 = högre, 1 = lägre afdelningen; *k.* = klassiska linien, *r.* = reallinien.

**) under läsåret har i V ej funnits någon *r.*

***) I anledning af pågående byggnadsarbeten i härvarande skjutbana har under höstterminen blott en ($\frac{3}{4}$ timmars) och under vårterminen hittills ingen skjutöfning med denna klass kunnat företagas.

exercis i slutet och spridd ordning för klass. VI och VII₁, hvarjemte två dylika öfningar för lägre klasser förekommit på gymnastiksalen. Under Vårterminen hafva hittills 6 timmar till sådana öfningar varit använda.

Från gymnastik och vapenöfningarna (utom målskjutningar) blefvo på grund af läkarebesigtning befriade: vid början af Höstterminen 29 och vid Vårterminens början 35, hvilket i medeltal utgör nära 13 procent af antalet närvarande lärjungar.

Vid sångöfningarna hafva lärjungarne varit fördelade i 5 af indelningen i läsklasser oberoende afdelningar, hvilka hvardera undervisats föreskrifven tid. Instrumentalöfningar hafva egt rum 3 timmar i veckan.

Undervisningen i teckning har varit fördelad på 3 kurser sålunda: 1:sta ritkursen (1:sta klassen 1½ tim., 2:dra d:o 1 tim.): Teckning efter väggtaflor; detaljteckning efter mindre förläggsplanscher.

2:dra ritkursen (3:dje klassen 1 tim., 4:de och 5:te klass. real. och icke-Greker 2 tim.): Teckning efter väggtaflor och förläggsplanscher, samt afteckning af fristående klotsar.

3:dje ritkursen (6:te och 7:de klass. real. och icke-Greker 2 tim.): Teckning och skuggning efter mer utförda planscher, samt förklaring öfver perspektivlärans första grunder.

Åt real. i V—VII har en timme hvarje vecka utöfver den eljest för teckning afsedda tiden varit anslagen till instrumentalteckning, och har samma timme äfven varit använd till extra ritöfningar för de lärjungar, som frivilligt der-till anmält sig. I dessa frivilliga ritöfningar hafva 42 lärjungar deltagit.

För lärjungarnes skriftliga hemarbeten har ett särskildt schema varit gällande, och beträffande lärjungarnes öfriga hemarbeten har, i öfverensstämmelse med föreskriften i Nådiga Cirkuläret af den 12 Maj 1865, i hvarje afdelning funnits en Anteckningsbok, i hvilken för hvarje dag blifvit antecknad, hvilka arbeten lärjungarne haft att fullgöra i hemmet.

Hemlexor hafva förekommit i alla klasser: i klasserna I—V i allmänhet i 2:ne läroämnen för hvarje dag, i de öfriga i 3:ne, och kunna dessa hemlexor anses hafva upptagit i klassen I en timme, i II och III två, i IV och V tre, samt i VI och VII fyra timmar om dagen.

Hvad för öfrigt beträffar undervisningens omfång och indelning på de båda bildningslinierna, begagnade läroböcker m. m., inhemtas detta af följande uppgift om

Genomgångna Pensa under läsåret:

Kristendom:

Kl. I. 3 tim. — Bibl. Hist.: Gamla Testamentets, efter Hübner (Thomanderska uppl.) — Katekes: Första hufvudstycket och till 2:a artikeln på det andra hufvudstycket. — Bibelläsning och Psalmer.

- Kl. II.* 3 tim. — Bibl. Hist.: Nya Testamentets. — Katekes: 2:dra och 3:e Artikeln samt 3:dje och 4:de hufvudstyck. — Valda Bibelspråk och Psalmer.
- Kl. III.* 3 tim. — Bibl. Hist.: Gamla och Nya Testamentets (repetition). — Katekisation. — Valda Bibelspråk och Psalmer.
- Kl. IV.* 3 tim. — Katekisation. — Bergs Bibelhandbok. — Nya Testamentets läsning med förklaring.
- Kl. V.* 3 tim. — Katekisation. — Bergs Bibelhandbok. — Nya Testamentets läsning med förklaring.
- Kl. VI.* Lägre afdeln. 2 tim. — Förra hälften af Norbecks Teologi. — 1:sta perioden af Cornelii Kyrkohistoria. — Nya Testamentets läsning med förklaring.
Högre afdeln. 2 tim. — Senare hälften af Norbecks Teologi. — 2:dra och 3:dje perioden af Cornelii Kyrkohistoria. — Nya Testamentets läsning på grundspråket med förklaring.
- Kl. VII.* Lägre afdeln. 2 tim. — Norbecks Teologi. — Cornelii Kyrkohistoria. — Nya Testamentets läsning på grundspråket med förklaring.
Högre afdeln. 2 tim. — Repetition af Norbecks Teologi och Cornelii Kyrkohistoria. — Nya Testamentets läsning på grundspråket med förklaring.

Historia och Geografi.

- Kl. I.* 4 tim. — Historia: till Kalmare-Unionen efter Ekelunds sammandrag jemte Alanders läsebok. — Geografi: allmän öfversigt af verldsdelarna, Europas fysiska geografi utförligare, Sveriges och Noriges geografi fullständigt samt Finlands, Östersjöprovinsernas och Nordtyska Förbundets politiska geografi efter Palmblads lärobok.
- Kl. II.* 5 tim. — Historia: från Kalmare-Unionen till och med Drott. Christina jemte Alanders läsebok. — Geografi: Europas politiska från Nederländska monarkien till Asien.
- Kl. III.* 5 tim. — Historia: från och med Drottning Christina till lärobokens slut, med begagnande af Alanders läsebok. — Geografi: Asiens, Afrikas och Nordamerikas jemte en kort öfversigt af Sydamerikas och Australiens.
- Kl. IV.* Klassiska linien. 4 tim. — Historia: Gamla Tidens till Macedonierna efter Pütz' lärobok jemte Grubes karakterskildringar såsom läsebok. — Geografi: den fysiska samt Amerikas och Australiens politiska. — Kartritning.
Real-linien. 4 tim. — Historia: Gamla och Medeltidens efter Wennerströms lärobok jemte Grubes karakterskildringar såsom läsebok. — Geografi: lika med klassiska linien.
- Kl. V.* Klassiska linien. 3 tim. — Historia: Gamla Tidens från och med Macedonierna. — Geografi: den matematiska samt repetition af Europas politiska till och med Frankrike.
- Kl. VI.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Historia: Medeltidens efter Pütz' lärobok. — Geografi: Repetition af den fysiska samt af Sveriges, Noriges och Danmarks politiska.
Real-linien. 4 tim. — Historia: Ekelunds större sammandrag af fäderneslandets till frihetstiden. — Geografi: lika med klassiska linien.

Högre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Historia: Ekelunds större sammandrag af fäderneslandets till frihetstiden.

Real-linien. 4 tim. — Historia: Palmblads lärobok i Nyare Historien till Franska Revolutionen samt fäderneslandets från Kon. Carl XII:s död till närvarande tid jemte repetition af det föregående af Lutherska Tidehvarvet. — Geografi: Repetition af den fysiska samt af Sveriges, Noriges och Danmarks politiska.

Kl. VII. Lägre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Historia: Palmblads lärobok i Nyare Historien till Franska Revolutionen samt fäderneslandets från Kon. Carl XII:s död till närvarande tid. — Geografi: den fysiska samt Sveriges, Noriges, Danmarks och Förenta Staternas i Norra Amerika politiska.

Real-linien. 4 tim. — Historia: Palmblads lärobok i Nyare Historien till år 1815 samt repetition af fäderneslandets. — Geografi: den fysiska samt Skandinavien politiska.

Högre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Palmblads lärobok i Nyare Historien från Franska Revolutionen jemte repetition af Gamla, Medeltidens och Nyare Historien äfvensom af fäderneslandets. — Geografi: Repetition.

Real-linien. 4 tim. — Lika med klassiska linien, men Sveriges Statsförfattnings historia utförligare.

Matematik.

Kl. I. 4 tim. — Aritmetik: de fyra räknesätten med hela tal (repet.), med decimalbråk och med sorter, nya och gamla, efter Nyströms räknelära; öfningar i hufvudräkning.

Kl. II. 5 tim. — Aritm.: bråk och decimalbråk. — Åskådninglära: till och prismet, efter Bergius.

Kl. III. 5 tim. — Aritm.: Regula-de-tri och intresse-räkning. — Geometri: första kursen (repet.) samt 46 lärosatser, efter Bergius.

Kl. IV. Klassiska linien. 4 tim. — Aritm.: Bråkräkning (repet.) och sammansatt Reg.-de-tri. — Geom.: Eukl. Bok. I (repet.) och III.

Real-linien. 6 tim. — Aritm.: intresse och rabatt. — Algebra: till och med eqvationer af första graden. — Geom.: Euklides I—IV (repet.)

Kl. V. Klassiska linien. 4 tim. — Aritm.: Sorträkning (repet.) — Geom.: Eukl. Böck. III, IV jemte spridda öfningssatser efter Todhunter. — Algebra (Björlings lärobok): de fyra räknesätten med brutna kvantiteter.

Kl. VI. Klassiska linien. 4 tim.
Lägre afdeln. — Aritm.: Reg.-de-tri (repet.) — Geom.: Bok. I (repet.) jemte öfning i problemlösning, efter Todhunter. — Algebra: de fyra räknesätten med hela och brutna, positiva och negativa kvantiteter samt eqvationer af 1:a graden.

Högre afdeln. — Geom.: Urval ur Todhunters öfningssatser sid. 5—23. — Algebra: Eqv. af 1:a graden (repet.), irrationela kvant. kvadratrötter, imaginera kvant. eqvationer af 2:a gr. med en obekant. — Problem: i läroboken sid. 99—107, i Björlings saml. 1:a afdeln. I, II, III, VI.

Real-linien. 6 tim.

Lägre afdeln. — Aritm.: Bolags-, Alligations- och Kedjeräkning. — Geom.: Eukl. Bok. V fullständigt (efter Björling). — Algebra:

Eqvat. af 2 gr. med en obekant (repet.), roteqvationer, eqvatiouer med flera obekanta. — Problem i lärobokens 1:a del sid. 184—211, i 2:a delen sid. 47—56 i Bj:s problemsaml. sid. 31—41, 54—59, urval ur Todhunter.

Högre afdeln. — Geom.: Eukl. Bok. V fullständigt, stereometri efter Guldbergs Lærebog §§ 1—7, med problemöfningar efter Björling. — Algebra: läran om eqvat. med flera obekanta afslutad, Rötter, Potenser, Logaritmer och Serier med dithörande problem i läroboken. — Problemöfningar efter Björling och Todhunter.

Kl. VII. Klassiska linien. 4 tim.

Lägre afdeln. — Algebra: imaginära qvantiteter, eqvationer af andra graden med en obekant, rot-eqvationer, maxima och minima (Björ. kap. VII § 3—VIII art. 18); alg. problem (Bj. sidd. 36—50 tredje uppl.); dessutom har en lärjunge genomgått läran om potenser, logaritmer och serier. — Geom.: Eukl. I—IV (repet.), proportionsläran (efter Hultman och Björ.), dess tillämpning på plan geometri (Björ. VI 1—20); geom. problem ur Todhunters samling samt öfning i skriftlig behandling af geometriska teorem och problem.

Högre afdeln. — Algebra: rötter i allmänhet, repetition; problem i läroboken kap. VIII art. 19 pr. 1—22 samt urval ur problemsamlingen; dessutom ha 10 lärjungar genomgått eqvationer med flera obekanta, potenser, logaritmer och serier, och 2 lärjungar ha genomgått första kursen af Phragmén's trigonometri. — Geom.: Eukl. VI afslutad (Bj. VI 14—30), repetition; geom. problem i urval ur Todhunters m. fl. samlingar; skriftliga öfningar hvar fjortonde dag, deraf tre gånger under uppsigt på lärorummet.

Real-linien. 5 tim.

Lägre afdeln. — Stereometri: Hellströms lärobok fullständigt jemte de flesta problemen. — Trigonometri: första kursen fullständigt samt större delen af andra kursen i Phragmén's lärobok; såväl skriftlig som muntlig behandling af algebraiska och geometriska uppgifter.

Högre afdeln. — Stereometri: repetition af Hellströms lärobok med problem. — Trigonometri: repetition af det förut genomgångna (större delen af Phragmén's lärobok). — Algebra och geometri: repetition jemte talrika problem och öfningssatser, behandlade såväl skriftligen som muntligen.

Naturvetenskap.

- Kl. I.* 2 tim. — Öfversigt af människans kroppsbyggnad med ledning af Gumperts väggtaflo. Häftena 1 och 2 af Kindbergs Botanik.
- Kl. II.* 2 tim. — Kindbergs lärobok, häft. 1 och 2. Examinering af växter.
- Kl. III.* 2 tim. — Botanik: 3:e häft. af Kindbergs lärobok. Läsning af växter. — Zoologi: Wahlstedts mindre lärobok, klasser och ordningar inom djurriket.
- Kl. IV.* Klassiska linien. 2 tim. — Botanik: Andra afdelningen af Areschougs lärobok. Läsning af växter. — Zoologi: Torins lärobok, däggdjuren.
Real-linien. 3 tim. — Botanik: samma som classici. — Zoologi: Torins lärobok, däggdjuren och foglarna. — Fysik: Floderi lärobok till § 50.
- Kl. V.* Klassiska linien. 2 tim. — Botanik: Areschougs lärobok, Fa-

miljerna inom Corallifloræ samt repetition af andra och tredje afdelningarne. Examinering och läsning af växter med användande af Thedenii Flora. — Zoologi: Torins lärobok, foglarna och repetition af däggdjuren.

- Kl. VI.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. — Botanik: Are-schougs lärobok, de viktigaste inhemska växtfamiljerna. Examine-ring och läsning af växter med användande af Thedenii Flora. — Zoologi: Torins lärobok, reptilier, amfibier och fiskar samt leddju-ren och repetition af däggdjuren och foglarna.
Real-linien. 1 tim. — Zoologi: Sundevalls lärobok till blötdju-ren. — 3 tim. Fysik: Floderi lärobok, läran om magnetism, elek-tricitet och värme, värmeläran dock ej repeterad. — 2 tim. Kemi: Blomstrands mindre lärobok till Fosfor.
- Kl. VI.* Högre afdeln. Klass. linien. 1 tim. — Botanik och Zoologi: Repetition af det viktigaste af det förut genomgångna pensum. — 1 tim. Fysik: Läran om magnetism och elektricitet efter Schabus' lärobok.
Real-linien. 1 tim. — Zoologi: Sundevalls lärobok, avslutad. — 3 tim. Fysik: Floderi lärobok, läran om ljuset till § 150 samt re-petition af magnetism, elektricitet och värmelära. — 2 tim. Kemi: Det viktigaste af metallerna efter Berlins mindre lärobok.
- Kl. VII.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. — Fysik: Schabus' lärobok, värmelära, magnetism, elektricitet, allmän fysik och akustik.
Real-linien. 2 tim. — Fysik: Floderi lärobok, optik, akustik och dynamik. — Skriföfningar. — 1 tim. Mekanik: dels efter Flo-deri, dels efter Jocknieks lärobok. — 2 tim. Kemi: Berlins mindre lärobok till bly. — 1 tim. Mineralogi: Erdmanns populära Geologi till 3:e kap.
- Kl. VII.* Högre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. — Fysik: Schabus' lärobok, samt repet. af värmelära, optik, magnetism och elektricitet.
Real-linien. 2 tim. — Fysik: Repetition af hela Floderi lärobok. — Skriföfningar. — 1 tim. Mekanik: Jocknieks lärobok. — Kemi: Repetition af Berlins mindre lärobok. — 1 tim. Mineralogi: Erd-manns populära geologi till 4:e kap.

Filosofi.

- Kl. VII.* Högre afdeln. 2 tim. — Antropologi och Logik efter Sjöbergs och Klingbergs läroböcker.
Lägre afdeln. Real-linien. 2 tim. — Antropologi och Logik efter samma läroböcker.

Svenska.

- Kl. I.* 5 tim. — Uppläsning och förklaring af stycken ur Sundéns och Mo-dins läsebok samt Alanders läsebok jemte öfning att återgifva inne-hållet. Af språkläran hufvudsakligen samma delar, som i Tyskan, delvis med ledning af Sundéns lärobok. Den enkla satsens delar. Rättskrifning efter Sundéns lärobok.
- Kl. II.* 6 tim. — Läsöfningar i Sundéns och Modins läsebok jemte redogö-relse för innehållet af det lästa. Rättskrifnings- och satsbildnings-öfningar. Korta uppsatser på lärorummet. Form- och satslära: det viktigaste.

- Kl. III.* 6 tim. — Läsöfningar såsom i föregående klass. Rättskrifnings- och satsbildningsöfningar samt smärre uppsatser på lärorummet. Form- och satslära utförligare. Satsöfningar.
- Kl. IV.* 3 tim. — Läs- och skriföfningar såsom i föregående klass. Formläran samt allmänna satsläran fullständigt. Satsöfningar.
- Kl. V.* 2 tim. — Läsning af valda stycken i Sundéns och Modins samt Bjursténs läseböcker. Svenska språkets syntax jemte satsöfningar. En uppsats eller öfversättning hvarannan vecka.
- Kl. VI.* Klassiska linien. 2 tim. Real-linien. 3 tim. Lägre afd. — Läsning af valda stycken ur svensk, norsk och dansk litteratur jemte underrättelser om författarne. Ordbildningslära samt fornsvenskans böjningsformer jemte repetition af språkläran. Satsanalys. En uppsats eller öfversättning hvarannan vecka.
Högre afdeln. — Läsning af skandinavisk litteratur jemte underrättelser om författarne. Verslära. Öfversigt af Nordiska Mytologien efter Sundéns lärobok. Talöfningar. En uppsats eller öfversättning hvarannan vecka.
- Kl. VII.* Klassiska linien. 2 tim. Real-linien. 3 tim. Lägre afd. Läsning af skandinavisk litteratur. Stillära efter Sundéns och Modins lärobok. Claësons litteraturhistoria: t. o. m. Dalinska perioden. Talöfningar. En utförligare uppsats i månaden.
Högre afdeln. — Läsning af skandinavisk litteratur. Literaturhistoria. Talöfningar. En utförligare uppsats i månaden.

Tyska.

- Kl. I.* 8 tim. — Substantivens, Adjektivens, personliga och possessiva Pronomens och Hjelpverbens böjning samt det svaga regelbundna Verbets aktiva former efter Flachs lärobok. — Öfning i särskiljande af den enkla satsens delar. — Flachs Elementarbok: st. 1—17.
- Kl. II.* 7 tim. — Formläran till och med de starka Verben efter Hjorth. — Flachs Elementarbok: st. 8—20 svenska och tyska öfningarna.
- Kl. III.* 7 tim. — Genusreglerna samt repetition af det viktigaste af formläran efter Hjorth. — Svedboms läsebok: 26 valda stycken, 1—5, 8—10, 12, 13, 16, 17, 19—21, 24, 27, 29, 32, 33, 36, 38, 39, 42, 45. — Lokutionsöfningar hufvudsakligen med ledning af de stycken, som förekomma i Hjorths grammatik.
- Kl. IV.* Klassiska linien. 2 tim. — Det viktigaste af formläran. — Svedboms läsebok: st. 41—57 jemte repetition.
Real-linien. 2 tim. — Det samma som klassiska linien, samt dessutom ett hemthema hvarje vecka.
- Kl. V.* Klassiska linien. 2 tim. — Formläran fullständigt. — Svedboms läsebok: st. 61—113.
- Kl. VI.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 1 tim. — Formläran jemte syntaxen till kasusläran efter Hjorth. — Schillers "Die Jungfrau von Orleans" till 4:de scenen af 3:dje akten.
Real-linien. 2 tim. — Det viktigaste af syntaxen efter Hjorth. — Svedboms läsebok: st. 100—113, samt 2:ne akter af Schillers Wilhelm Tell." — Ett hemthema hvarje vecka.
Högre afdeln. Klassiska linien. 1 tim. — Hjorths grammatik fullständigt. — De 3:ne sista akterna af "Die Jungfrau von Orleans" samt 2:ne akter af Schillers "Wallensteins Tod." — Lokutionsöfningar.
Real-linien. 2 tim. — Hjorths grammatik fullständigt. — Schil-

lers "Wallensteins Lager" och "Die Piccolomini." — Talöfningar efter "Deutsches Echo." — Ett hemthema hvarje vecka.

Franska.

- Kl. IV.* Real-linien. 5 tim. — Oldes språklära: 1:sta kursen af kap. 1—6. — Skrifning af Verb. — Oldes läsebok: 1:sta afdeln. st. 1—40.
- Kl. V.* Klassiska linien. 3 tim. — Oldes språkl.: 1:sta kursen af kap. 1—6. — Oldes läsebok: 1:sta afdeln. st. 1—45. — Skrifning af verb.
- Kl. VI.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 4 tim. — Oldes språkl.: 1:sta och 2:dra kursen af kap. 2—7. — Oldes läsbok: 1:sta afdeln. st. 41—75 samt af 2:dra afdeln. st. 1—14, 20, 29—33. — Öfversättning, dels muntlig dels skriftlig, till franska af st. 1—30. — Skriföfningar efter Pauli.
- Real-linien. 5 tim. — Oldes språkl.: 1:sta och 2:dra kursen af kap. 2—8 samt regl. 301—305, 322, 323, 346, 347, 361, 362. — Oldes läsebok: 2:dra afdeln. st. 21—114 samt af 3:dje afdeln. st. 1 och 4. — Öfversättning, dels muntlig dels skriftlig, till franska af st. 31—50. — Lokutionsöfningar.
- Högre afdeln. Klassiska linien. 4 tim. — Det samma som lägre afdeln. real linie.
- Real-linien. 5 tim. — Oldes språkl.: kap. 9 och 10 jemte repetition af kap. 2—10. — "L'honneur et l'argent" af Ponsard. — "L'avare" af Molière samt 1:sta akten af "Le verre d'eau" af Scribe. — Extemporalier och lokutionsöfningar. — Ett hemthema hvarje vecka.
- Kl. VII.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 5 tim. — Oldes språkl.: 1:sta, 2:dra och 3:dje kursen af kap. 2—8 samt 1:sta och 2:dra kursen af kap. 9 och 10. — Oldes läsebok: den poetiska afdeln. — "L'honneur et l'argent" af Ponsard samt "L'avare" af Molière, 3 akter. — Extemporalier, lokutions- och skriföfningar efter Drysen. — Ett hemthema hvarannan vecka.
- Real-linien. — Det samma som real-linien i högre afdelningen af kl. VI.
- Högre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Oldes språklära fullständigt. — "Le bourgeois gentilhomme" af Molière, 4:de och 5:te akt. — "Hernani" af V. Hugo, samt 3 akter af "Les femmes savantes" af Molière. — Lokutionsöfningar. — Ett hemthema hvarannan vecka.
- Real-linien. 5 tim. — Oldes språklära fullständigt. — "Le bourgeois gentilhomme," 4:de och 5:te akt. — "Hernani" af V. Hugo. — Extemporalier och lokutionsöfningar. — Ett hemthema hvarje vecka.

Engelska.

- Kl. IV.* Icke-Greker. 4 tim. — Uttalsläran och det viktigaste af form-läran till och med de oregelbundna verben efter Sundstén. — Elementarboken: st. 1—12.
- Real-linien. 2 tim. — Formläran fullständigt. — Elementarboken: st. 18—34.
- Kl. V.* Icke-Greker. 2 tim. — Det samma som 4:de klassens real-linie.
- Kl. VI.* Lägre afdeln. Icke-Greker. 2 tim. — Syntax till läran om konjunktiven efter Sundstén. — Elementarboken t. o. m. st. 42.

- Real-linien. 2 tim. — Det samma som afdelningens Icke-Greker, samt dessutom "Dagobert, king of the Franks."
 Högre afdeln. Icke-Greker. 2 tim. — Syntaxen fullständigt efter Sundsténs lärobok. — "Dagobert, king of the Franks" samt af Moréns urval ur engelska litterat. häft. 2 sid. 1-53.
 Real-linien. 2 tim. — Syntaxen fullständigt. — Moréns urval ur engelska litterat., häftet 4, "Voyages and discoveries of the Companions of Columbus" samt Macaulays "Englands" historia till "the Origin of the Church of England". — Ett hemthema hvarannan vecka.
- Kl. VII.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. — Uttalsläran samt det viktigaste af formläran efter Löhrs lärobok. — Elementarboken: 1:sta kursen, samt st. I-VII af 2:dra kursen.
 Icke-Greker. 3 tim. — Syntaxen fullständigt. — Macaulay, "History of England," 100 sid. — Lokutionsöfningar.
 Real-linien. 3 tim. — Lika med samma afdelnings Icke-Greker samt dessutom ett hemthema hvarannan vecka.
 Högre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. — Formläran och det viktigaste af syntaxen efter Sundsténs lärobok. — Elementarboken: "Dagobert, king of the Franks" samt af 4:de häftet af Moréns urval ur engelska litterat. 4 kapitel.
 Icke-Greker. 3 tim. — Sundsténs lärobok fullständigt med repetition. — "Life and voyages of Columbus" of Wash. Irving, kap. 11-24. — Shakespeare's "Julius Cæsar." — Talöfningar efter "the English Echo."
 Real-linien. 3 tim. — Lika med samma afdelnings Icke-Greker samt dessutom ett hemthema hvarannan vecka.

Latin.

- Kl. IV.* 8 tim. — Cornelius Nep.: Miltiades och Phocion. — Cæsar: de bello Gallico: 15 kapitel af 1:sta boken. — Grammatik: Formlära och syntax efter Rabes lärobok. — Extemporerade satsöfningar.
- Kl. V.* 8 tim. — Cæsar de bello Gallico: fr. o. m. 18 kap. på 1:sta bok. t. o. m. 2:dra bokens slut. — Ovidius: Metamorph.: Pyramus & Thisbe och Orpheus et Evrydice. Formläran och det viktigaste af syntaxen repeterade efter Rabes grammatik. Hufvuddragen af prosodiken efter densamma. Extemporalier.
- Kl. VI.* Lägre afdeln. 8 tim. — Livius: 30 kap. af 1:sta boken. — Cicero: de senectute 10 kap. — Virgilius: Æn. 4: boken (vv. 1-540). Grammatik och prosodik efter Rabes lärobok. — Extemporerade satsöfningar.
 Högre afdeln. 8 tim. — Livius: senare hälften af 1:sta och förra hälften af 2:dra boken. — Cicero: de Amicitia: 15 kap. — Virgilius: Æn. 1:sta boken samt 4:de från v. 500 till bokens slut. — Grammatik och prosodik efter Rabes lärobok. — Extemporerade satsöfningar.
- Kl. VII.* Lägre afdelningen. 7 tim. — Livius: 2:a Boken från 21 kap. samt 3:e Boken till kap. 41. — Virgilius: Æn. 2:a och 3:e Böck. — Horatius: 24 od. af 1:a Boken. — Repetition af Grammatiken. — Extemporalier efter Törnebladhs latinska skriföfningar.
 Högre afdelningen. 7 tim. — Livius: 3:dje boken från kap. 51 till slutet. — Virgilius: Æn. 5:te och 6:te böckerna. — Cicero: Quæstiones Tusculanæ 1:a boken. — Horatius: od. 1:a och 2:a böck. — Grammatik och Extemporalier såsom i lägre afdelningen. — An-

tiqviteter muntligt. — Ett hemthema i veckan för klass. V—VII, för IV hvarannan vecka.

Grekiska:

- Kl. IV.* 6 tim. — Det allmännaste af Attiska dialektens formlära till verba på *-μ* efter Löfstedts Grammatik jemte motsvarande läsöfningar i Aulins läsebok.
- Kl. V.* 5 tim. — Grammatik: det viktigaste af Attiska formläran. — Xenophons Anabasis: kap. 1, 2 och 4 af 1:a boken.
- Kl. VI.* Lägre afdeln. 6 tim. — Grammatik: Det viktigaste af Attiska formläran samt allmännare syntaktiska anvisningar. — Xenophons Anabasis: 1:a boken.
Högre afdeln. 6 tim. — Grammatik: Attiska och Episka formläran jemte behöfliga hänvisningar till syntaxen. — Xenophons Anabasis: 2:a och 3:e boken. — Homeri Odyssé: 1:a och 2:a sången.
- Kl. VII.* Lägre afdeln. 5 tim. — Grammatik: Oregelbundna verben. — Det allmännaste af syntaxen. — Xenophons Anabasis: 4:de boken. — Xenophons Memorabilia: 1:a bokens 1 och 2 kap. — Homeri Odyssé: 3:e boken, Iliad 1:a och 2:a boken. — Skriföfningar å lärorummet.
Högre afdeln. 5 tim. — Grammatik afslutad och repeterad. — Xenophons Anabasis: 5:e boken. — Homeri Iliad från 2 sången v. 277 till och med 3 sången. — Repetition af 3 sånger i Iliaden och 2 i Odysséen. — Platos Crito. — Skriföfningar å lärorummet.

Hebreiska.

- Kl. VII.* Lägre afdeln. 1½ tim. (under höstterminen). — Formlära efter Lindbergs grammatik. — Läsöfningar.
Högre afdeln. 1½ tim. — Det viktigaste af grammatiken efter Lindberg. — Psaltaren, de 10 första psalmerna.

B) Lärarne.

I lärarepersonalen har under läsåret ingen förändring inträffat. Lektorn *D. A. Sundén* har under större delen af höstterminen varit tjänstledig dels till följd af sjukdom dels i egenskap af Folkskoleinspektör; hans lektioner uppehölls då genom fördelning på några af de öfrige lärarne. Under Vårterminen har han likaledes på grund af sin inspektörsbefattning genom vikarie uppehållit fyra af sina läsetimmar i veckan.

Adjunkten *H. E. Lyrberg* har under Vårterminen på grund af sjuklighet genom vikarie uppehållit sin tjänstgöringsskyldighet med undantag för kristendomsundervisningen i de tre lägsta klasserna (9 tr), som han sjelf bestridt.

I anledning af den partiela tjenstledighet, som Hrr *Sundén* och *Lyrberg* sålunda åtnjutit, har Litteratören *P. A. V. Gullbergson* varit förordnad till deras vikarie.

Undervisningen har under läsåret varit på följande sätt fördelad mellan lärarne:

Undertecknad Rektor: Latin i VII 2; morgonbönerna . . .	15 tim. i veckan.	
Lektorn, Fil. Dokt. <i>J. S. Löfberg</i> : Hist. och Geogr i VII <i>k.</i> och <i>r.</i> , VI <i>k.</i>	17	”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>C. H. Johansson</i> : Nat.hist. i VI <i>k.</i> —V; Fysik i VII 2, VII 1 <i>r.</i> , VI 2 <i>k.</i> , Mekanik, Kemi, Mineralogi i VII <i>r.</i>	21	”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>D. A. Sundén</i> (under V.T. partielt Lit- teratören <i>P. A. V. Gullbergson</i>): Svenska i VII —V, i IV (1 <i>t.e.</i>); Filosofi i VII	17	”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>C. Schmidt</i> : Kristendom i VII—IV; He- breiska	17	”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>Th. D. G. Widegren</i> : Grekiska i VII; Latin i VII 1	17	”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>J. E. Modin</i> : Franska i VII 2 <i>k.</i> , VII och VI 2 <i>r.</i> ; Engelska i VII <i>r.</i> samt med frivilliga och icke-Greker i VII; Tyska i VI 2 <i>k.</i> samt i VI 2 och 1 <i>r.</i>	20	”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>Th. C. C. Billberg</i> : Matematik i VII; Fysik i VII 1 <i>k.</i>	18	”
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>H. E. Lyrberg</i> (under V.T. partielt Litteratören <i>Gullbergson</i>): Kristendom i III—I; Svenska, Tyska, Hist. och Geogr. i I; morgon- bönerna i I	25 $\frac{1}{2}$	”
Adjunkten <i>S. H. Rathsman</i> : Franska i VII 1 <i>k.</i> , VI och V; Kalligrafi i III och II	23	”
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>F. J. L. Wulff</i> : Matematik i VI, V, IV <i>k.</i>	27	”
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>C. A. Hvasser</i> : Grekiska i VI och V; Tyska i VI 1 <i>k.</i> —IV	22	”
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>P. A. Peterson</i> : Engelska i VI—IV <i>r.</i> samt med icke-Greker i dessa klasser; Mathema- tik, Tyska och Nat.hist. i II	24	”
Adjunkten, Fil. Kand. <i>K. A. Stigman</i> : Svenska i IV—II; Tyska i III; Hist. och Geogr. i II	26	”
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>C. G. Åström</i> : Matematik i IV <i>r.</i> o. III; Fysik i VI 1 <i>r.</i> och IV <i>r.</i> ; Kemi i VI <i>r.</i> ; Nat.hist. i VI 2 och 1 <i>r.</i> , IV, III; Latinskrifning med icke-Greker i V	25	”
Adjunkten, Fil. Kand. <i>J. A. F. Svartz</i> : Latin i IV och VI 1;		

Grekiska i IV; Latinskrifning med icke-Greker i VI 1	24	„
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>E. Sandelius</i> : Hist. och Geogr. i VI r., V och IV; Latin i VI 2; Latinskrifning med icke-Greker i VI 2	25	„
Adjunkten, Fil. Kand. <i>J. Janson</i> : Latin i V; Franska i IV r.; Hist. och Geogr. i III; Mathem. och Nat.hist. i I	24	„
Musik-Direktören <i>G. Nordvall</i> : Musik- och sångöfningar i alla klasser	11	„
Ritläraren <i>N. Tufvesson</i> : Kalligrafi i I; Teckning i alla klasser (äfven med icke-Greker)	10	„
Gymnastikläraren, Kapten <i>R. Bolling</i> : Gymnastik- och vapenöfningar i alla klasser (oberäknadt undervisningstiden utom schema)	12	„

Skriföfningarna hafva under läsåret handhafts:

de *Latinska* af Rektor för VII 2; af Lektor *Widegren* för VII 1; af Adj. *Sandelius* för VI 2; af Adj. *Svartz* för VI 1 och IV; af Adj. *Janson* för V.

de *Svenska* af Lektor *Sundén* för VII 2; af Lektor *Schmidt* för VII 1; af Adj. *Rathsman* för VI 2; af Adj. *Peterson* för VI 1; af Adj. *Stigman* för V och IV.

de *Franska* och *Engelska* af Lektor *Modin*.

de *Tyska* af Adj. *Hvasser*.

de *Mathematiska* af Lektor *Billbergh*.

de *Fysikaliska* af Lektor *Johanson*.

Klassföreståndare hafva under läsåret varit: Lektor *Johanson* för VII 2; Lektor *Modin* för VII 1; Adj. *Rathsman* för VI 2; Adj. *Wulff* för VI 1; Adj. *Hvasser* för V; Adj. *Svartz* för IV k.; Adj. *Sandelius* för IV r.; Adj. *Åström* för III; Adj. *Peterson* för II; Adj. *Lyrberg* (under Vårt. Litteratören *Gullbergson*) för I.

Den särskilda inspektionen öfver lärjungarne har varit fördelad på samtliga lärarne.

C) Lärjungarne.

Antalet utgjorde vid förra årsberättelsens afgifvande . . .	250.	
Under detta läseår hafva blifvit inskrifne:		
Höstterminen	41.	
Återkommen till läroverket	1.	
Vårterminen	2.	
Återkomna till läroverket	2.	296.
Sedan förra årsberättelsens afgifvande afgångne	79.	
Sålunda utgör antalet denna dag	217.	296.
Af dessa tillhöra 22 första klassen.		
39 andra	„	
41 tredje	„	
40 fjerde	„	
22 femte	„	
18 sjette	„	lägre afdelningen.
14 sjette	„	högre „
18 sjunde	„	lägre „
3 sjunde	„	högre „
<u>217.</u>		

Realisternas antal är 16, af hvilka 9 tillhöra fjerde klassen, 4 sjette kl. lägre afdelningen, 1 samma klass högre afdeln., 1 sjunde kl. lägre afdeln. och 1 samma kl. högre afdeln. — 75 lärjungar (under V.T. 70) hafva läst latin utan grekiska; 4 (under V.T. 1) hebreiska; 18 engelska jämte latin och grekiska. — Från klassiska till reala linien hafva under läseåret 4 lärjungar öfvergått; från reala till klassiska ingen. — Af de 79 afgångne lärjungarne hafva 43 aflagt maturitetsexamen, 1 har afgått till annat läroverk, 2 att privat fortsätta sina studier, 3 till handelsinstitut, 3 i handel, 2 på apothek, 5 på bruk, 1 på mekan. verkstad, 1 till sjös, 1 till sjökrigsskolan, 12 till andra yrken, 2 hafva afförts såsom öfveråriga i sina afdeln., 3 hafva affidit i sina hem: *L. Grönstrand* (VI 2 k.), *C. A. Engvall* (IV k.), *C. V. Peterson* (IV k.)

D) Skollokalen.

I afseende härpå är ingenting att omnämna.

E) Undervisningsmaterielen.

För läroverkets medel hafva inköpts bland annat: Ausführliche Grammatik der Griechischen Sprache von *Raphael Kühner*.

För ritsalen äro anskaffade 40 stycken ritpulpeter så inrättade, att de kunna efter behof höjas och sänkas (å 17 kronor); ett större skåp till förvaring af planscher (för 136 kronor); ett klotsritnings-uppställningsbord (för 82 kronor), en rörlig svart tafla för perspektivteekning (för 82 kronor); 6 stycken tabellbärare (å 10,75).

Ett af skolrummen har blifvit möbleradt med 30 st. nya pulpeter med tillhörande stolar (å 17 kronor).

För Bibliothekets medel äro inköpta:

Upsala Universitets årsskrift för 1874.

Geologiska kartverket h. 50--53.

Rydqvist, Sv. språkets lagar. B. V.

Fries, Hymenomyces europæi, Ed. 2:a. Ups. 1874.

Lübkes Real-Lexicon des classischen Alterthums. Leipz. 1874.

Carlsson, Sveriges historia. Del. 1—3.

Nordisk Tidskrift för filologi och pedagogik. 1 B. h. 1—4. Kjöbenh. 1874.

Acta Universitatis Lundensis 1872. Philologie och Mathematik.

Gauss. Werke. Vol. VI.

Följande gåfvor till läroverket och biblioteket får jag med tacksamhet omnämna:

Från Kongl. Ecclesiastik-Departementet:

Cronholm, Sveriges historia under Gustaf II Adolfs regering. D. VI, häft. 2. Sthm 1872.

Pasch, Geometrisk konstruktionslära och projektionslära. Sth. 1873. Sex häften med planscher.

Hansellis utgifna äldre svenska vitterhetsarbeten. Del. XVI. XVII.

Allmänna Kyrkomötets protokoll 1873 m. bihang.

R. Dybeck, Runa. Saml. 1. 6 häften.

Beckman, Sv. Psalmhistoria. H. 17. Sth. 1872.

Sv. Fornsaker samlade och ritade på sten af *S. B. Ulfsparre*.

Konstitutions-Utskottets memorialer m. m. vid riksdagen 1809—10. Sth. 1874.

Svensk författnings-samling.

Samling af Danska och Norska Läroverks-Program.

Från Sv. Akademien:

Dess minnespenning öfver *E. Sjöberg* (Vitalis).

Från Vetenskaps-Akademien:

Dess minnespenning öfver *Sam. Oven*.

Från Pastor A. F. Svederus:

13 st. äldre silfvermynt.

Från Utgifvaren:

Populär Geologi (jemte mineralogi) af *E. Erdmann*.

Från Handl. S. Bäckman:

Ett gammalt svärd, sannolikt fr. Carl XII:s tid, och en spjutspets af jern.

Från Sekreteriatet vid det Kgl. Norske Frederichs Universitet i Kristiania:

Unger. Postola Sögur. Legendariske fortællinger om Apostlernes liv, udgifne efter gamle haandskrifter. Krist. 1874.

Hertzberg. Grundtrækkene i den ældste norske proces. Krist. 1874.

Sexe. Jættegryder og gamle strandlinier i fast klippe. Krist. 1874.

Siebke. Enumeratio insectorum norvegicorum.. Fasc. I. Catalogum hemipterorum et orthopterorum continens. Krist. 1874.

Kjerulf. Om skuringsmærker, glacialformationen, terasser och strandlinier. I. II. Krist. 1871—73.

Munck. Om nordboernes forbindelser med Rusland och tillgrænsende lande. Krist. 1873.

Det Kong. Norske Frederiks Universitets aarsberetning for 1873.

Norges officielle statistik: Beretning om skolvæsenets tilstand i Norges land-distrikt for aaren 1871 och 1872.

Oversigt over Norges almueskolevæsen.

Lieblein. Recherches sur la chronologie égyptienne d'après les listes généalogiques. Christ. 1873.

Schübler. Die Pflanzenwelt Norwegens. Chr. 1873.

Sars, On some remarkable forms of animal life from the great deeps of the norwegian coast. I. Chr. 1872.

Blytt, Christiania omegns phanerogamer och Bregner. Chr. 1870.

Unger, Morkinskiinna. Pergamentsbog fra første halvdel af det trettende aarhundrede. Indeholdende en af de ældste optegnelser af Norske kongesagner. Chr. 1867.

Munch, Nordens ældste historie (af et ufuldendat arbejde).

Helland, Forekomster of kise i visse skiffer i Norge, udgivet af Münster. Chr. 1873.

Sexe, On the rise of land in Scandinavia. Chr. 1872.

Seue, Le Nevé de justedal et ses glaciers. Chr. 1870.

Holmboe, Ezechiels syner og chaldæernes astrolab. Chr. 1866.

Nicolaysen, Om Thronhjems Domkirke. Chr. 1872.

Hettig, Veiledning i at bygge Laxetrapper. Chr. 1872.

Från Westerås stad:

En större samling äldre tidningar.

Från Statistiska Centralbyrån:

Bidrag till Sveriges officiella Statistik rörande Befolkningsstatistiken, rättsväsendet, statens jernvägstrafik, telegrafväsendet, landtmäteriet och skogsväsendet.

Från Smithsonian Institution i Amerika:

- Contributions to Knowledge. Vol. XVIII. Washington 1873.
 Annual report for 1871 and 1872.
 Miscellaneous Collections. Vol. 8.
 Annual report of the board of public education of the first school district of Pennsylvania for 1872.
 Report of the board of trustees of public schools of the city of Washington. 1871—73.
 Annual report of the board of state Charities of Massachusetts. Jan. 1873. Boston.
 On the Natural history and distribution of Yellow Fever in the united states fr. 1668—1874, by J. M. Toner.
 Annual report of the board of directors of the Pennsylvania Institution for the Deaf and Dumb for 1873. Philadelphia.
 Annual report of the board of Managers of the house of refuges. Philadelphia 1873.

Från the Academy of Science of St Louis, Missouri:

- Transactions. Vol. III. 1. 1873.
 Annual report of the board of St Louis public Schools. 3 Vol. 1870—73. St Louis.

Sällskapet *Karlsbröderna* har äfven i år ihågkommit läroverket med en frikostig gåfva af 150 kronor, hvilka blifvit till mig öfverlemnade, "för att i 2:ne premier, hvardera å 75 kronor, vid Vårterminens slut enligt Läroverks-Collegii bestämmande tilldelas 2:ne behöfvande, hoppgifvande ynglingar af läroverkets 6:te eller 7:de klass." Äfvenledes har jag haft glädjen att af "en person, som vill vara okänd", emottaga 20 kronor att läggas till de premier, som vid Vårt. slut utdelas, samt af en annan likaledes okänd gifvare en specie att af Lektorn i svenska språket utdelas till någon lärjunge, som utmärker sig för skicklighet i deklamation.

Det *Björtingska* stipendium har under detta läsåår fått ett vackert additament. Sedan nämligen bland afl. Lektor *Björtings* vänner samt äldre och yngre lärjungar från Barnängen, Upsala och Westerås en insamling blifvit gjord för anskaffande af en enkel men värdig minnesvård på hans graf, så har, sedan minnesvården blifvit anskaffad och den 5 Juni 1874 aftäckt, samt alla dithörande kostnader bestridda, öfverskottet, utgörande omkring 800 kr., blifvit enligt gifvarnes uttalade önskan öfverlemnadt till Westerås högre Elementarläroverk, för att läggas till den derstädes redan förut varande *Björtingska* stipendiefonden, med enahanda bestämmelser i afseende på förvaltandet och användandet, som för denna äro gällande, dock att det skall "tillhöra hvarje kommande Rektor eller Styresman för detta läroverk, eller, om detta framdeles måhända upphör, det, som då träder i stället, att af den årliga räntan på detta tillskott an-

vända så stor del, som hvarje år erfordras till att underhålla grafvården, samt vårda, med blommor förse och putsa den för alla så kära och dyrbara grafven.⁷

I Läroverkets och ungdomens namn får jag hembära alla dessa ädla gifvare hjertliga tacksägelse.

Vid den muntliga afgangsexamen, som egde rum härstädes den 27, 28 och 29 Maj 1874, blefvo följande 16 lärjungar tillhörande sjunde klassens högre afdelning mogna förklarade: *Erik Hedvall, Erik Bodén, Berndt Wilh. Hedgren, Carl August Larsson, Gust. Nathanael Westman, Gust. Wilh. Westlund, Jonas Wahlström, Carl Werner Lundahl, Gustaf Wald. Lundberg, Lorens Ludvig Zethelius, Carl Georg F. Ernst Reutererona, Gustaf Fredrik Sjöberg, John Otto Karlsson, Carl Fredrik Magnus Åkerman, Axel Mauritz Ekstedt och Oskar Georg Löwenborg.* Såsom Censorer fungerade Professorn vid Upsala Universitet L. N. O. Doktor *C. A. Hullkrantz* och Adjunkten vid Lunds Universitet Doktor *E. V. E. von Zeipel.*

Den skriftliga examen med de 30 lärjungar i sjunde klassens högre afdelning samt 1 privatist, som i stadgad ordning anmält sig till afgangsexamen under innevarande Vårtermin, egde rum den 16, 17, 19 och 20 nästlidne April. Vid den muntliga examen, hvartill 29 af dessa blifvit admitterade, och som egde rum den 18, 19 och 20 i denna månad, blefvo följande 27 läroverket tillhörande lärjungar mogna förklarade: *Erik Gottfrid Hugo Forsström, And. Gustaf Enander, Anders Erik Lefrin, Knut Adolf Bovin, Per Hjalmar Peterson, Carl Axel Ringström, Arvid Ludvig Müntzing, Fredrik Külander, O. Leon. Starnberg, Anders Gust. Wallén, Edv. O. N. Törneblad, Carl Henr. Karlsson, Carl Richard Falck, Carl Gustaf Ludvig Mossberg, Per Anton Ljungberg, August Johansson, Frans Birger Stafsing, Carl Öjemark, Gustaf Helmer Borgman, August Wilhelm Malmqvist, Carl Wilh. Astley Fredenberg, Wilh. Edv. Adr. Pettersson, Ernst Johan Södergren, Carl Axel Bergman, C. G. Amand. Hedgren, Carl Fredrik Wilh. Langenberg och Fredrik Wilhelm Cronstedt.* Såsom Censorer fungerade Prosten, L. N. O. Doktor *J. Andersson,* Professorn vid K. Teknologiska Institutet, R. N. O. Doktor *H. Holmgren* samt Adjunkten vid Universitet i Lund R. Sp. C. III:s O. Doktor *V. E. Lidfors.*

Uppvisning i Gymnastik sker *Fredagen* den 4 Juni kl. 6 e. m.

Årsexamen med Läroverkets samtliga klasser kommer att hållas *Fredagen* den 4 Juni kl. 9—12 f. m., 4—6 e. m., samt *Lördagen* den 5 Juni kl. 9—11 f. m., hvarefter slutöfning i Sång sker på stora lärosalen. Sedan derefter flyttningen klasserna emellan, äfvensom de belöningar och understöd, som blifvit lärjungar tillerkända, offentligen gifvits tillkänna, kommer läsåret att afslutas med Gudstjenst i Domkyrkan, då tecken gifves med stora klockan.

Att Läroverkets Eforus, Biskopen, Kommendören af Kongl. Nordstjerneorden, Högvördigste Herr Doktor *C. O. Björling* måtte tackas med sin närvaro

gifva åt ofvannämnda offentliga förrättningar ökad vikt och betydelse, derom an-
håller jag vördsamast. Med samma vördsama anhållan vänder jag mig äfven
till de män, som H. H. Eforus anmodat att såsom ledare och vitnen vid examen
tillstädesvara: Länets Höfding, Kommendören af K. N. O. Hr *G. R. Charpen-*
tier, Sekund-Chefen för Lifregem. Grenadiercorps, Öfverstelöjtnanten, Riddaren
af K. S. O. Frih. *O. Fleming*, Domprosten, L. N. O., Fil. Doktor Hr *C. W.*
Linder, Lands-Sekreteraren, Riddaren af K. W. O. Hr *C. E. Stålhös*, Borgmä-
staren Hr *E. W. Abenius*, Stadsläkaren, Ridd. af K. W. O., Hr Doktor *L. M.*
Altin, Lasarettsläkaren Hr Dokt. *J. F. Claréus*, Prosten, Ledam. af K. W. O.,
Fil. Dokt. Herr *L. E. Boberg*; och skall räkna det för en heder och glädje
att vid samma tillfällen få se rätt talrikt närvarande ungdomens Föräldrar, An-
hörige och Målsmän, samt öfrige vetenskapernas och den offentliga undervisnin-
gens Gynnare och Vänner.

Westerås den 26 Maj 1875.

Ludvig Mossberg.

II. Lägre Elementarläroverket i Sala.

(Uppgift af Rektor, Fil. Dokt. J. G. Westman).

A. Undervisningen.

Hösterterminen började den 29 Augusti och slutade den 18 December; Vårterminen började den 18 Januari och kommer att avslutas den 5 Juni.

Helsotillståndet har varit godt under läsåret utom de sista begge veckorna af Hösterterminen, då mässlingen började sprida sig bland ungdomen; men lyckligtvis inskränkte sig sjukpersonalen till ett tiotal, så att läsningarne med de öfriga kunde fortsättas till den för terminens avslutning bestämda dag.

Tiden för den dagliga undervisningen har varit kl. 7—9 och 10—12 f. m. samt två timmar Måndags-, Tisdags- och Thursdags-eftermiddagar och en timme Fredags eftermiddag. Fjerdedels timmen hvarje morgon före kl. 7 har blifvit använd till bön och bibelläsning. Gymnastiköfningarna hafva försiggått kl. 12— $\frac{1}{2}$ hvarje dag; öfningar i Teckning och Sång hafva hållits, de förra kl. 2—3 Onsdags och Lördags eftermiddagar, de senare kl. 3—4 samma eftermiddagar.

Ämnesläsning för lärarne har varit begagnad, likväl så, att *en* lärare haft de flesta undervisningstimmar i 1:sta klassen.

Hemlexor hafva under läsåret gifvits i 2:dra och 3:dje klasserna, men ej till någon dag i flera än två läroämnen. Den tid, som på detta hemarbete behöft användas, kan beräknas till en à två timmar för dagen.

Hvad beträffar omfånget af undervisningen och hvilka läroböcker begagnats, inhemtas detta af följande uppgift om

Genomgångna Pensa under läsåret:

Kristendom.

Klassen I. — Bibl. Hist.: Gamla Test. efter Hübner. — Första hufvudstycket af Katekesen. — Valda Bibelspråk och Psalmer.

Klassen II. — Bibl. Hist.: Nya Testamentets efter Hübner. — Katekes: 2:dra och 3:dje hufvudst. — Valda Bibelspråk och Psalmer.

Klassen III. — Bibl. Hist.: Nya Testamentets efter Kurtz. — Katekes: 4:de och 5:te hufvudst. och repetition af de föregående. — Katekisation. — Valda Bibelspråk och Psalmer.

Historia och Geografi.

Klassen I. — Historia: till Wasa-ätten efter Ekelunds mindre sammandrag. — Geografi: det allmännaste om Verldsdelarne; fäderneslandets Geografi; det öfriga Europas fysiska och politiska till Sachsiska staterna, efter Palmblads lärobok.

Klassen II. -- Historia: från Wasa-ätten till Frihetstiden. -- Geografi: större delen af Europas fysiska och politiska.

Klassen III. -- Historia: från Frihetstiden till Läsebokens slut. -- Geografi: Europas fysiska och politiska afslutad, jemte Asiens och Afrikas.

Mathematik.

Klassen I. -- Arithmetik: Satsen och Bråk efter Zveigbergk, jemte hufvdräkning. -- Geometri: Linearteckning efter Ekman. -- Mera försigkomne lärjungar: Euklides Bok. I. 5 propositioner.

Klassen II. -- Arithmetik: Sorter och Bråk, Bråks användande på Sorter, hufvdräkning. -- Geometri: Euklides Bok. I. 41 propositioner.

Klassen III. -- Arithmetik: till och med sammansatt Regula-de-tri. -- Geometri: Euklides Bok. I samt Bok. III. 25 propositioner.

Naturlära.

Klassen I. -- Inledning till djur- och växtrikets kännedom, omfattande det allmännaste af läran om människans kroppsbyggnad och undersökning af lefvande växter (Berlins Lärobok.)

Klassen II. -- Om växters yttre organer efter Areschoug, Anderssons Väggtafflor och Thedenii Skolbotanik. -- Början till växtinsamling. -- Thorins Zoologi: kännedom om människokroppen med tillämpning på Fiedlers anatomiska Väggtafflor. -- Djurrikets system. -- 7 ordningar af Däggdjuren.

Klassen III. -- Areschougs Botanik: 1:sta afdelningen fullständig, och praktisk tillämpning härpå på växter. -- Växtinsamling. -- Torins Zoologi: kännedom om människokroppen, Djurrikets system. -- Däggdjuren.

Svenska språket.

Klassen I. -- Läsning af Sundéns och Modins Läsebok med redogörelse för innehållet; läsning af vissa skaldestycken. -- Det viktigaste af Formläran samt läran om den enkla satsens delar, efter Sundéns Lärobok. -- Rättskrifningsöfningar. -- Satsbildningar.

Klassen II. -- Formlära, Satslära, Rättskrifningslära efter Sundén. -- Sundéns och Modins Läsebok. -- Rättstafnings- satsuppläsning- och satsbildnings-öfningar.

Klassen III. -- Detsamma som klassen II, ehuru utförligare. -- Skriftliga uppsatser öfver lättare ämnen.

Tyska språket.

Klassen I. -- Det viktigaste af Formläran samt af Explikationsöfningarna st. 1—29 efter Lyth.

Klassen II. -- Formlära efter Lyth och af Läseboken 21 styck. med analys och jemförelser med den Svenska satsen och formläran. -- Skriföfningar.

Klassen III. -- Formläran och någon bekantskap med syntaxen efter Hjorth. -- Flacks Läsebok styck. 30—42 och styck. 46 med analys och jemförelser med modersmålet. -- Skrif- och lokutionsöfningar.

B. Lärarne.

Beträffande undervisningsskyldigheten, har den varit fördelad på följande sätt:

Rektor har undervisat i Kristendom 5 timmar, i Historia och Geografi 13, i Svenska 5, i Kalligrafi 1, tillsammans 24 timmar i hvarje vecka.

Kollega *J. G. Arpi*: i Kristendom 3 timmar, i Mathematik 14, i Tyska 6, i Naturlära 2, i Kalligrafi 2, tillsammans 27 timmar.

Kollega, Fil. Dokt. *P. E. Wallstersson*: i Tyska 12 timmar, i Svenska 10, i Naturlära 4, i Kalligrafi 1, tillsammans 27 timmar.

Lärjungarnes i tredje klassen skriftliga uppsatser på Tyska och Svenska språken hafva rättats af Kollega Dokt. *Wallstersson*.

Sångläraren Löjtnant *F. Aminoff* har undervisat i Sång 2 timmar i veckan och, såsom Gymnastiklärare, i Gymnastik 3 timmar.

t. f. Ritlärarinnan Demoiselle *A. Lindfeldt*: i Teckning 2 timmar i veckan.

Kollega *Arpi* har varit Klassföreståndare för 1:sta klassen.

Kollega *Wallstersson*   "   " 2:dra   "

Rektor   "   " 3:dje   "

C. Lärjungarne.

Före Høstterminens början afgingo 17, af hvilka 10 öfvergått till högre läroverk, 1 till handel, de öfriga utan uppgifven afsigt vid afgången.

Vid Høstterminens början inskrefvos 12, deraf 2 i 2:dra och 10 i 1:sta klassen; antalet den terminen var 33. Under vinterferierna afgick en utan uppgifven afsigt, och vid Vårterminens början inskrefvos två, hvadan antalet denna termin är 34.

Lärjungarnes antal i de särskilda klasserna har varit följande:

<i>Høstterminen:</i>	<i>Vårterminen:</i>
i 1:sta klassen 10,	i 1:sta klassen 12,
i 2:dra klassen 11,	i 2:dra klassen 11,
i 3:dje klassen 12.	i 3:dje klassen 11.

D. Skollokalen.

Oförändrad.

E. Undervisningsmaterielen.

För läroverkets medel hafva, bland annat, blifvit inköpta: Fiedlers Anatomiska väggtafvor; en samling Geometrisk åskådningmateriel; Brehm, Djurens lif.

Läroverkets bibliothek har fått emottaga följande gåfvor: "Svenska Fornsaker", 15 plancher, ritade af *S. B. Ulfsparre*; Populär Geologi af *E. Erdmann*; Svensk Författnings-Samling för år 1874; några häften innehållande bidrag till Sveriges officiella statistik; läroverkens årsberättelser; förslag till stadga för rikets allmänna läroverk, afgifvet den 22 December 1874 af utsedde komiterade; "Frukterna af Fyratio års mödor på undervisningens fält", 1:sta delen, af *A. P. Wy Bromander*.

F. Examina.

Hösttermins-examen hölls den 18 December, dervid såsom ledare och vittnen voro närvarande: Läroverkets Inspektor, Hr Kontrakts-Prosten Fil. Dokt. *G. A. Westholm*, Hr Bergshauptmannen och Riddaren Fil. Dokt. *P. N. Sewén*, Hr Borgmästaren *P. Schött* och Hr Rådmannen *J. A. Ekstedt*.

Årsexamen är af H. H. Eforus utsatt att hållas den 5 Juni.

Sala den 11 Maj 1875.

III. Lägre Elementarläroverket i Arboga.

(Uppgift af Rektor, Fil. Dokt. *L. Afzelius*.)

Vid afgifvandet af redogörelsen för det läseår, som nu går till ända, har jag att i främsta rummet omnämna den smärtsamma förlust, som kort före läseårets början drabbade detta läroverk genom Förste Stadsläkaren i Arboga, Med. Dokt. *W. M. Bergmansons* dödliga fränfalle den 22 Aug. 1874. Detta dödsfall väckte sorg och saknad i vida kretsar; alla, hvilka han skänkt sin vänskap och tillgifvenhet, kände djupt den förlust, de genom hans bortgång lidit, isynnerhet inom denna ort, der han under 34 år utöfvat sin välsignelserika verksamhet i mensklighetens tjänst. Icke minst smärtsam var hans bortgång för detta läroverk, med hvilket han under de tvänne sista åren af sin lefnad stod i närmaste beröring, sedan läroverkets vördade Ephorus åt honom anförtrött att såsom läroverkets Inspektor hafva närmaste uppsigten öfver detsamma. Så upptagen hans tid än var af hans vidsträckta läkarepraktik och andra allmänna och enskilda angelägenheter, tvekade han ej att emottaga detta uppdrag, emedan, såsom han förklarade, honom dermed en heder bevisades, som han skattade högt, och emedan han ansåg sig kunna gagna detta läroverk, hvilket redan förut under många år fått röna bevis på hans varmaste deltagande och med hvars verksamhet han gjort sig väl förtrogen. Och med tacksamhet skall erkännas, att han genom det sätt, hvarpå han utöfvade sin tillsyn, väl förstod att befrämja läroverkets bästa. Genom den hängifvenhet, hvarmed han fyllde sitt kall såsom Inspektor, genom sitt vänliga förhållande till lärarne under utöfningen af detta kall, genom den oskrymda vänskap, hvarmed han i öfrigt omfattade dem, samt genom den kärlek och välvilja hvarmed han omhuldade lärjungarne, kunde han ej annat än tillvinna sig allas aktning, vördnad och tillgifvenhet. Valsignelse öfver hans minne!

I ledigheten efter den aflidne förordnade H. H. Ephorus vid början af läseåret Prosten och Kyrkoherden i Fellingsbro, Fil. Dokt. *And. Nystedt* att tills vidare vara läroverkets Inspektor. Det varma deltagande, hvarmed Prosten *Nystedt* omfattar alla läroverkets angelägenheter, och hans hjertliga förhållande till

läroverkets lärare, hafva under den tid, han inncraft sin befattning, befästet den aktning och det förtroende, hvarmed lärarne mottogo honom såsom sin närmaste förman.

Undervisningen.

Höstterminen började den 31 Augusti och afslutades den 19 December; Vårterminen började den 23 Januari och kommer att afslutas den 11 inst. Juni.

Lästimmarna hafva fortfarande varit förlagda till förmiddagarna kl. 8—10 samt kl. 12—3 efterm., och dessutom för klasserna V—IV till kl. 5—6 Måndags- och Thorsdags-eftermiddagar, med det undantag för 3:dje klassens lärjungar, att dessa på Thorsdagarna läst kl. 12—2 och 5—6 e. m., samt för 1:sta klassens lärjungar, att dessa trenne dagar i veckan börjat morgonlektionerna först kl. 9 f. m. — Öfningarna i Gymnastik hafva egt rum för alla lärjungarne gemensamt hvarje dag en half timme omedelbart efter morgonlektionernas slut; till vapenöfningar för de lärjungar, som deruti öfvats, har en timme på Lördagseftermiddagarna varit anslagen. — Öfningarna i Sång och Instrumentalmusik hafva varit förlagda till Tisdags- och Fredags-eftermiddagar; de båda sångafdelningarna hafva haft den gemensamma öfningstimmen på Onsdags-eftermidd. — Till undervisning i Teckning hafva varit anslagna och i den allmänna läseordningen upptagna: för klasserna III—I en timme i veckan samt för klass. V—IV två timmar. — De lärjungar på klassiska linien, hvilka varit befriade från läsning af Grekiska språket, hafva på de åt detta språk anslagna lärotimmar varit sysselsatta i enlighet med föreskrifterna i Nåd. Cirkuläret af den 10 Mars 1869 och har dervid för 5:te klassens dispenserade en af dessa lärotimmar varit anslagen till Latinskrifning.

Hemlexor hafva i alla klasser och för hvarje dag blifvit lärjungarne föresatta, för klass. I i ett å två ämnen, för klass. II i allmänhet i två ämnen, och för de öfriga i två å tre ämnen, och kunna dessa hemlexor i allmänhet anses hafva upptagit: för 1:sta klassen omkring 1 timme dagligen, för 2:dra och 3:dje klass. omkring 2 timmar samt för 4:de och 5:te klass. $2\frac{1}{2}$ å 3 timmar. Den tid, lärjungarne behöft använda på sina hemscripta, har flertalet uppgifvit till $1\frac{1}{2}$ timme i veckan.

Undervisningen har på följande sätt varit mellan lärarne fördelad:

Rektor: Latin och Tyska i klass. V—IV; Franska i V; tillsammans 20 timmar i veckan.

Kollega *L. T. Sundell*: Matematik i V—II; biträdt vid undervisningen i Svenska (läseöfningar) i III (1 te) och II (2 tr); Välskrifning i III; tillsammans 29 timmar.

Kollega, Fil. Dokt. *G. H. von Stapelmohr*: Alla ämnen i I utom Teckning; Fysik i IV; biträdt vid undervisningen i Naturvetenskap i IV (Fys. Geogr. 1 te) samt i Kristendom i III (Bibl. Hist. 1 te); tillsammans 29 timmar.

Kollega, Fil. Dokt. *S. O. Stenberg*: Kristendom i V—III; Svenska i V—II; Grekiska i V—IV; morgonbönerna; tillsammans 30 timmar.

Kollega, Fil. Dokt. *G. V. Kemmer*: Franska i IV; Engelska i V—IV; Tyska i III—II; Välskrifning i II; tillsammans 28 timmar.

Vik. Kollega *C. G. Walsten* (under första månaden af läsåret ord. Kollega, Fil. Dokt. *J. E. E. Åhrling*): Historia och Geografi samt Naturallistoria i V—II; Kristendom i II; tillsammans 30 timmar.

Rektor har rättat 5:te och 4:de klassernas Latinska och Tyska hemthemata äfvensom handhaft 5:te klassens dispenserades särskilda Latinska skriföfningar; Kollega *Stenberg* har rättat 5:te och 4:de klass. Svenska samt Kollega *Kemmer* 3:dje klassens Tyska uppsatser.

Under läsåret hafva följande lärostyckeen blifvit genomgångna:

Första Klassen.

Kristendom: Bibl. Historia, Gamla Testamentets efter Hübner (Thomand. uppl.) — Första hufvudst. af Katekesen. — Läsning af valda bibelställen och psalmer.

Modersmålet: Läsning och förklaring af valda stycken ur Sundéns läsebok samt Starbäcks "Berättelser ur Svenska Historien" till Nyare tiden, med öfning för lärjungarne att med egna ord återgifva innehållet af det lästa. — Af Språkläran, efter Brodéns lärobok, hufvudsakligen samma delar, som blifvit genomgångna vid undervisningen i Tyska språket. — Det viktigaste om satsdelarna samt öfningar i rättskrifning.

Tyska: Flach's läroböcker, det viktigaste af formläran (utom pron. demonstr., determ., interrog. och relat.) till och med de regelbundna svaga Verberna, jemte de 18 första öfversättnings-öfningarna i Elementarboken, såväl de Tyska som de Svenska.

Mathematik: Arithmetik: de fyra räknesätten i hela tal och decimalbråk med tillämpning på Sorter. — Hufvudräkning.

Naturlära: De första grunderna till Djur- och Växt-rikets kännedom, inhämtade under innanläsning och förklaring af Berlins läsebok jemte undersökning af lefvande växter.

Historia och Geografi: Fäderneslandets Historia, efter Ekelunds "Lärobok för första begynnare", till Kalmare-Unionen. — Geografi: det allmänaste om Verldsdelarna, samt Sveriges, Norges, Danmarks, Rysslands och Englands fys. och polit. Geografi, efter Palmblads lärobok.

Andra Klassen.

Kristendom: Bibl. Hist., Gamla Testamentets afslutad och repeterad. — Andra hufvudst. af Katekesen jemte repet. af det första. — Valda bibelspråk och psalmer.

Modersmålet: Läsöfningar såsom i föregående klass. — Formläran afslutad. — Satsbildnings- samt rättskrifnings- och interpunktions-öfningar.

Tyska: Formlära efter Hjorts lärobok till och med de starka Verberna samt præpositionerna. — De i läroboken förekommande 25 "Lättare stycken till öfversättning". — Öfningar i särskiljande af ordklasser samt satser och satsdelar.

Mathematik: Arithmetik: de fyra räknesätten i Bråk med tillämpning på Sorter. — Hufvudräkning. — Geometrisk åskådninglära, efter Bergius.

Naturlära: Om Däggdjuren efter Berlins läsebok. — Det viktigaste om växtens yttre organer samt Sexualsystemet, med ledning af Anderssons "Inledning till Botaniken", Häft. 1, samt "botaniska väggtäflor".

Historia och Geografi: Fäderneslandets Historia från och med Gustaf Wasa till Carl XII. — Europas Geografi med undantag af Frankrike, Italien, Turkiet och Grekland.

Tredje Klassen.

- Kristendom*: Bibl. Hist. repeterad. — Katekesen afslutad. — Valda bibelspråk och psalmer.
- Modersmålet*: Läseöfningar såsom i föregående klasser. — Formlära samt sats- och interpunktions-lära jemte satsbildningsöfningar. — Rättskrifnings- och interpunktions-öfningar efter diktamen. — Smärre uppsatser på lärorummet.
- Tyska*: Formläran fullständigare och afslutad. — Satsöfningar såsom i föregående klass. — Svedboms större läsebok, styck. 10—32. — Muntlig öfversättning från Svenska till Tyska efter Flachs Elementarbook. — Skriföfningar på lärorummet.
- Mathematik*: Arithmetik: läran om Bråk afslutad. — Tillämpning af de genomgångna kurserna på Reg.-de-tri, Intresseräkning m. m. — Hufvudräknig. — Geometri: åskådningslära tillämpad på planimetriska och stereometriska uppgifter. — Några enkla geometriska satser.
- Naturlära*: Det viktigaste af läran om Däggdjuren, efter Torins lärobok i Zoologi, från och med Inledningen till Skäldjuren, med ledning af Kraus' "das Thierreich in Bildern" och Fiedlers "Anatomische Wandtafeln". — Fortsättning af läran om växtens yttre organer samt öfning i bestämmandet af växter efter Linné's system, med ledning af Anderssons "Inledning till Botaniken", Häft. 1, samt "botaniska väggtaflor".
- Historia och Geografi*: Fäderneslandets Historia f. o. m. Carl XII till Carl XV. — Europas Geografi afslutad och repeterad.

Fjerde Klassen.

- Kristendom*: Katekesen repeterad. — Bergs Bibelhandbok, Gamla Testamentets Kanoniska böcker. — Läsning af Math. Evangelium.
- Modersmålet*: Läsning af valda stycken ur Sundéns och Modins läsebok. — Sats- och interpunktions-läran afslutade. — Skriföfningar på lärorummet.
- Latin*: Rabe's lärobok, form- och casus-läran fullständigare; af Syntaxen, det viktigaste. — Corn. Nepos: Themistocles, Pausanias, Lysander, Alcibiades, Thrasybulus. — Ett hemthema i veckan.
- Grekiska*: Kühners Grammatik, det viktigaste af formläran t. o. m. Verba liquida samt läseöfningsstyckena 1—43.
- Tyska*: Formläran repeterad; af Syntaxen det nödvändigaste. — Läseboken, styck. 30—50. — För Reallinien ett hemthema i veckan.
- Engelska*: Enbloms lärobok, formläran afslutad och repeterad. — Läseboken styck. 38—43. — Lokutionsöfningar. — De från Grekiska dispenserade: formläran till Adverberna samt läseboken, st. 1—20.
- Franska*: Oldes lärobok, det viktigaste af formläran till de oregelbundna Verberna. — Läsebokens 1:sta afdelning, st. 1—34. — Skriftlig och muntlig öfversättning af "Öfningar i öfversättning från Svenska till Franska", st. 31—37.
- Mathematik*: Klass. linien. Arithmetik: Reg.-de-tri och Intresseräkning. — Öfning i hufvudräkning. — Geometri: Euklides, böck. 1—2. — Reallinien. Geometri: Euklides, Bok 5 och repetition. — Algebra: Björlings, Eqvationer af 1:sta graden med en obekant jemte problem.

Naturvetenskap: Botanik: Anderssons lärobok, Häft. 2, "Kronblomstrige" och "Fästblomstrige", med ledning af Skolans herbarium. — Zoologi: Torins lärobok, Däggdjuren samt Foglarne till Hönsen, med ledning af Kraus' "das Thierreich in bildern" och Sundevalls "Atlas till Svenska foglarne" samt Skolans naturaliesamling. — Realliniens särskilda timme använd till repetition af Fys. Geografi. — Fysik: Floderi lärobok, Inledningen och Geostatiken till Enkla maskiner, jemte problemer.

Historia och Geografi: Klass. Linien: Gamla tidens Historia till Alexander, efter Ekelunds lärobok. — Reallinien: Gamla tidens och Medeltidens Historia, efter Wennerströms lärobok. — Båda linierna gemensamt: Öfversigt af de främmande verldsdelarnas Geografi, samt största delen af Europas Geografi repeterad.

Femte Klassen.

(Endast Klassisk linie.)

Kristendom: Katekesen repeterad. — Bibelläsning lika och tillsammans med 4:e klassen. — Skarstedts Kyrkohistoriska berättelser t. o. m. Muhamedanismen.

Modersmålet: Läroboken repeterad. — Läseöfningar såsom i föregående klass. — Rättskrifningsöfningar. — En uppsats hvarannan vecka.

Latin: Syntaxen fullständigare med extemporerade öfningar. — Cæsar de bello Gallico, Bok. 1. — Ovidii Metamorph., Quatuor Ætates, Phaëton, Pyramus et Thisbe. — Ett hemthema i veckan.

Grekiska: Formläran avslutad. — Xenophons Anabasis, Bok. 1.

Tyska: Formlära och Syntax fullständigare. — Läseboken, st. 61—85. — Schillers Wilhelm Tell, 1:er Aufz. — Ett hemthema i veckan.

Engelska: Formläran repeterad. — Af Syntaxen, läran om Infinit. och Partic. — Läseboken, st. 38—43. — Skriföfningar på lärorummet.

Franska: Oldes lärobok, det viktigaste af formläran till de oregelbundna Verberna. — Läsebokens 1:sta afdeln., st. 1—30.

Mathematik: Arithmetik: Reg.-de-tri, Intresse- och Bolags-räkning. — Algebra: till Divisions-Bråk. — Geometri: Euklid. böcker 1—4.

Naturvetenskap: Botanik: Anderssons lärobok, Häft. 2, med ledning af Skolans herbarium och Fristedts Exsiccater. — Zoologi: Torins lärobok, de vertebrerade djuren, med ledning af Kraus' "Bilder", Sundevalls Atlas och Skolans naturaliesamling.

Historia och Geografi: Gamla tidens Historia avslutad och repeterad. — Repetition af Fäderneslandets Historia samt af samtliga verldsdelarnas Geografi.

Lärarne.

Tjenstledige hafva varit: Kollega *Ährling* under hela läsåret från den 1 Oktober samt Gymnastikläraren, Löjtnant *S. A. Hallström* under hela läsåret, och har Studeranden *C. G. Walsten* varit förordnad att under Kollega *Ährlings* tjenstledighet uppehålla hans Kollegabefattning, samt Sergeanten vid K. Westmanlands Regemente *E. M. Eklundh* att i Löjtnant *Hallströms* ställe uppehålla Gymnastikläraretjensten. Såsom vikar. Ritlärare har Kaptenen vid Kgl.

Lif-Regementets Grenadier-Corps, R. S. O., Frih. *St. Creutz* under hela läseåret tjänstgjort.

Rektor har varit Klassföreståndare för 5:te klassen, Kollega *Sundell* för 4:de, Kollega *Kemner* för 3:dje, Kollega *Stenberg* för 2:dra samt Kollega *Stapelmoor* för 1:sta klassen.

Lärjungarne.

Vid förra redogörelsens afgifvande var lärjungarnes antal 61. Af dessa afgingo — sedan en lärjunge kort före terminens slut lemnat läroverket för att gå till sjös — efter läsårets slut 11 lärjungar, deraf 4 till högre Elementarläroverk (2 till Örebro, 1 till Jönköping, 1 till Nyköping), 1 till Teknisk skola, 1 till privat läroanstalt, 2 för att söka anställning vid jernvägarna, 1 i handel, samt 2 utan uppgifven afsigt. Vid Hötterminens början inskrefvos 14 lärjungar, deraf 1 i 4:de och 13 i 1:sta klassen, och var altså, och sedan vid terminens början den först nämnda lärjungen återkommit till läroverket, antalet under Hötterminen 64. Sedan under Hötterminens lopp 1 lärjunge afgått, för att söka inträde vid II. Elementarläroverket i Westerås, samt efter terminens slut ytterligare 2 lärjungar utan uppgifven afsigt afgått från läroverket, har antalet under innevarande termin utgjort 61, af hvilka 3 tillhöra 5:te klassen, 11 den 4:de, 15 den 3:dje, 18 den 2:dra samt 14 den 1:sta klassen. Af 5:te klassens lärjungar, hvilka samtliga tillhöra klassiska linien, har 1 varit från läsning af Grekiska språket dispenserad; af 4:de klassens 11 lärjungar hafva, sedan vid läsårets början en af dem öfvergått från klassiska linien till reala, 7 tillhört klassiska linien och af dessa 2 varit från Grekiska dispenserade.

Skollokalen.

Intet att omnämna.

Undervisningsmaterielen.

Från Kongl. Ecklesiastik-Departementet, Consistorium och andra Auktoriteter har läroverket med tacksamhet emottagit följande böcker och planschverk: Svensk Författningssamling för år 1874; *Cronholm*, Sveriges Historia under Gustaf II Adolfs regering, 6:te delens 2:dra afdelning; *Beckmans* Svenska Psalmhistoria, 17:de häftet; *Erdmann*, populär Geologi; Svenska fornsaker, ritade af Kapten *Ulfsparre*; Bidrag till Sveriges officiella Statistik, 11 häften, innehållande olika myndigheters und. Berättelser; Förslag till Stadga för Rikets allmänna läroverk af utsedde Komiterade afgifvet den 22 Dec. 1874; samt den vanliga samlingen af läroverkens årsberättelser. — För läroverkets egna medel har, lik-

som föregående år, den af Herrar *Hult* och *Obers* utgifna "Pedagogisk Tidsskrift" blifvit inköpt.

Examina.

Höstterminens examen hölls den 19 December, dervid såsom ledare och vittnen voro närvarande: t. f. Inspector Scholæ, Prosten och Kyrkoherden i Fellingbro, Fil. Dokt. *And. Nystedt*; Herrar Borgmästaren *R. W. Bosæus*; v. Pastor, Fil. Dokt. och Theol. Kand. *A. Dehlgren*; Förste Stadsläkaren, Med. Dokt. *C. Wettergren*; Andre Stadsläkaren, Med. Dokt. *W. Hartelius*; Handlanden och Riddaren *J. O. Rosendal* samt Löjtnanten vid K. Lif-Reg:ts Husar-Corps *C. W. von Schulzenheim*. — Den offentliga årsexamen är af H. H. Ephorus utsatt att hållas den 11 inst. Juni.

Arboga den 18 Maj 1875.

IV. Stadspedagogien i Köping.

(Uppgift af Rektor, Fil. Dokt. *M. Barkén*.)

Undervisningen.

Höstterminen började den 31 Augusti och afslutades den 19 December. Vårterminen tog sin början den 18 Januari och kommer, enligt H. H. Efori bestämmande, att afslutas den 4 instundande Juni.

Dagliga undervisningstiden har under detta, likasom flera föregående år, varit kl. 7—9, 10—12 f. m. och 1—2 e. m.

Beträffande undervisningens omfång, så hafva lärokurserna uti Första klassen varit hufvudsakligen desamma som för denna klass i Kongl. Maj:ts Nådiga Skolstadga finnas föreskrifna; men i Rektorsklassen har undervisningen nu som förr måst lämpas efter lärjungarnes olika framsteg och ålder och sålunda för de äldste i sina ämnen utsträckas till 3—5:e klassernas kurser. I Engelska språket hafva 12 erhållit undervisning och i Franska 1 på särskild timme.

Läroböckerna äro fortfarande till större delen desamma, som användas vid Högre Elementarläroverket i Westerås.

Tisdagar, Onsdagar, Fredagar och Lördagar kl. 12—1 hafva lärjungarne öfvats i Gymnastik med och utan redskap, i enklare infanterirörelser och andra kroppsöfningar, hvilka under hösten företogs i fria luften, då väderleken så medgaf.

Sångöfningar hafva egt rum Tisdags och Fredags eftermiddagar kl. 3—4 och i

Teckning Måndags och Torsdags e. m. kl. 3—5, dels efter etyder, dels uti geometrisk konstruktions- och klotsritning.

Lärarne.

Skolans Rektor och Kollega hafva hela året undervisat hvar och en inom sin klass, endast med det undantag att Kollega Dr *Bellander* bestridt undervisningen i Engelska språket för lärjungarne i Rektorsklassen, hvaremot Rektor dessa timmar undervisat i Svenska språket inom Kollegaklassen.

Gymnastikläraren, Löjtnant *R. Schenström* har sedan 1 November åtnjutit tjänstledighet för att vistas utrikes och har Furiren vid Kongl. Lifreg. Grenadierkår *C. E. Klint* derefter varit tillförordnad Gymnastiklärare.

Civil-Ingenjören *C. F. Hultgren* har äfven detta läseår efter förordnande bestridt undervisningen i teckning.

Lärjungarne.

Lärjungarnes antal vid slutet af förra läseåret utgjorde	34.		
Vid Höstterminens början inskrefvos	11.		
„ Vårterminens „	13.	24.	58.
Vid Höstterminens början afgingo	7.		
„ Vårterminens „	1.	8.	
så att antalet denna termin varit:			
I Rektorsklassen	19.		
I Kollegaklassen	31.	50.	58.

Utaf de afgångna har 1 öfvergått till Westerås Högre Elementarläroverk (5:e Latinkl.), 1 till Kgl. Postverket, 1 till sjös, 2 till minuthandel och 3 utan angifvet mål.

Skollokalen.

Härvid ingen väsendtlig förändring att omförmåla.

Undervisningsmaterielen.

För skolans egna medel hafva inköpts 1 ex. *Anderssons* Bot. Väggtaflo; 1 ex. *Stein* större Atlas; åtskilliga läseböcker m. m. och för Gymnastiken en s. k. Barr och några andra redskap.

Från Kongl. Ecklesiastik-Departementet har skolan fått emottaga 1 ex. *Ulfsparrs* Svenska Fornsaker; underd. Bet. ang. pensionering af enkor och barn efter Prestmän och Elementarlärare; Förslag till Stadga för rikets allmänna läroverk m. m.

Genom Konsist.-Expeditionen de flesta Elementarläroverks årsberättelser.

Af Herr Rådman *C. A. Malmqvist* i Köping hafva den 12 inst. December blifvit till skolan öfverlemnade Fem hundra (500) kronor, hvaraf årliga räntan under benämning "*Carl Hofgrens Minne*" skall utdelas såsom stipendium till någon flitig, sedig och behöfvande lärjunge. För denna frikostiga gåfva, som der-

jemte åtföljdes af 25 kronor att genast utdelas, får jag å läroverkets och ungdomens vägnar till de ädla gifvarne hembära de varmaste tacksägelse.

Examina.

Höstterminsexamen hölls den 19 Dec. och voro dervid såsom ledare och vittnen närvarande skolans t. f. Inspektor Borgmästaren, R. W. O. Herr *O. Schenström* och Herr Rådman *J. E. Möller*. Den offentliga årsexamen är, såsom ofvan nämndes, af H. H. Eforus utsatt att hållas Fredagen d. 4 inst. Juni. Köping den 12 Maj 1875.

V. Stadspedagogien i Nora.

(Uppgift af Rektor Ernst Brandberg.)

Undervisningen.

Förliden Hösttermin började den 26 Augusti och fortgick till den 17 Dec. Vårterminen, som tog sin början den 22 Januari, kommer enligt H. H. Efori bestämmande att avslutas den 8 Juni.

Den dagliga lärotiden har varit förlagd dels till förmiddagarna kl. 7—9 och $\frac{1}{2}$ 11—1 för båda klasserna, dels ock till eftermiddagarna kl. $\frac{1}{2}$ 4— $\frac{1}{2}$ 5, näml. för *öfre* klassen fyra dagar i veckan, men för den *nedre* endast tvänne. Sammanlagda antalet lärotimmar i veckan, de Kalligrafiska inberäknade, har således utgjort för *öfre* klassen 31 och för *nedre* 29. Likasom under flera föregående år har under den kallare årstiden en framflyttning af lärotimmarne skett, så att under den sist förflutna stränga vintern läsningen börjat till och med en hel timme senare, men med den ljusare och varmare årstiden åter flyttats till kl. 7. Före hvarje morgonlektion har bön och bibelläsning upptagit $\frac{1}{4}$ timme.

Öfningarna i *gymnastik* och *sång* hafva fått bibehålla föregående års lärotimmar, hvarjemte de äfven till sitt innehåll förblifvit oförändrade.

Som de dagliga lexorna i de flesta fall af lärarne på förhand genomås och förklaras, och god tid till öfverläsning i skolan beredes lärjungarne derigenom, att hvardera klassen är fördelad i tvänne lextag eller afdelningar, som turvis förhöras, kunna dessa lexor icke ens för lärjungar med medelmåttiga anlag anses förorsaka någon öfveranstängning.

De i skolan begagnade läroböcker äro fortfarande desamma, som i de nedre klasserna af Örebro Elementarläroverk, och har under läsåret ingen annan förändring med dessa skett, än att i nedre klassen Sörensons lärobok i geografi och Brodén's i tyska språket, såsom i bokhandeln utgångna, utbytts, den förra mot Dahms och den sednare mot Flachs.

De under året genomgångna lärokurser hafva ungefärligen motsvarat de för Elementarläroverkens 3:ne nedersta klasser föreskrifna; dock har undervisningen för öfre klassens högre afdelning i flera ämnen utsträckts till 4:de klassens kurser.

De särskilda läroämnena hafva mellan lärarne varit så fördelade, att *Rektor* undervisat i Kristendom 7 timmar i veckan (öfre kl. 3, nedre 4), i Historia och Geografi 9 (öfre kl. 5, nedre 4), i Tyska språket $5\frac{1}{2}$ (öfre kl.), i Engelska $2\frac{1}{2}$ (öfre kl.), i Latin 2 (öfre kl.), i Kalligrafi 4 (öfre kl. 2, nedre 2), tillsammans 30 timmar; *Kollega* i Naturvetenskap 4 (öfre kl. 2, nedre 2), i Matematik 13 (öfre kl. $6\frac{1}{2}$, nedre 6), i Svenska språket 8 (öfre kl. 3, nedre 5), i Tyska 5 (nedre kl.), tills. 30 timmar. — Under båda terminerna hafva inalles 44 lärjungar begagnat undervisning i Tyska språket och 4 i Engelska, men endast *en* i Latinet, dels i skolan, dels enskildt af *Rektor*. Ledningen af de allmänna bönestunderna jemte bibelförklaring har tillkommit *Rektor* ensam, hvaremot *Kollegan* rättat samtliga lärjungarnes skriftliga uppsatser på modersmålet, bestående i rättskrifningsöfningar för *nedre* och lättare krior för *öfre* kl. De Engelska skriföfningarna hafva rättats af *Rektor*. Under den kallare årstiden har söndagsgudstjenst hållits i skolan.

Lärarne.

Kollega *D:r P. R. Billmanson* har äfven under detta läseår, likasom under flera föregående, på *H. H. Efori* förordnande uppehållit de ännu lediga lärarebefattningarna i Gymnastik och Sång. *Rektor* har varit föreståndare för öfre och *Kollegan* för den nedre klassen.

Som skolans båda lärare, ehuru lyckligtvis på olika tider, varit af sjukdom förhindrade att bestrida den dem hvardera åliggande tjenstgöringen, så har, enl. förordnande af *H. H. Eforus*, under *Rektors* helt korta opasslighet *Kollegan* uppehållit båda lärarebefattningarne, likasom *Rektor*, på grund af ett dylikt förordnande, under *Kollegans* något långvarigare sjukdom äfvenledes bestridt hela undervisningen, dock med biträde i tvänne läroämnena af på stället vikar. *Folkskolläraren H. Hjorth*. Den sednare har ock under samma tid på *Rektors* förordnande förestått och ledt öfningarna i Gymnastik och Sång. — Förhoppningen om hvars och ens af de insjuknade snara förbättring jemte svårigheten att midt under terminen och för kortare tid erhålla en kompetent vikarie har under dylika omständigheter gjort denna anordning af nöden, ehuru derigenom den tjenstbare lärarens redan förut mycket anlitade krafter ännu mera tagits i anspråk för undervisningens i möjligaste mån ostörda fortgång.

Lärjungarne.

Vid sista redogörelsens afgifvande utgjorde lärjungarnes antal 36. Af desse afgingo efter läseårets slut 6, deraf 2 till Örebro högre Elementarläroverk (4:re latinkl.), 1 till landtbruksskola, 1 till handel, 1 till anställning vid jernväg och 1 utan uppgifven afsigt vid afgången.

Under Høstterminen inskrefvos i nedre klassen 16, sã att antalet dã utgjorde 46, hvaraf 17 tillhørde øfre och 29 nedre klassen.

Sedan under vinterferierna 3 utan oppgifven afsigt afgãtt och 3 under Vårterminen inskrifvits, utgør lærjungeantalet f. n. 46, nãmligen 14 i øfre och 32 i nedre klassen.

Skollokalen

har under læseåret icke undergått någon förändring.

Undervisningsmaterielen.

Før skolans medel hafva inkøpts: 10 st. exercisgevãr, 12 ex. af Lãsebok før Folkskolan, 1 taklampa, 1 Atlas samt diverse kartor och bøcker sãvãl før skolan, som før utlåning till obemedlade lærjungar. Från Kongl. Ecklesiastik-Departementet har skolan fått emottaga *Svenska Fornsaker, samlade och ritade på sten af S. B. Ulfsparré* och *Førslag till stadga før Rikets Allmãnna læroverk, afgifvet den 22 Dec. 1874 af utsedde Komiterade*, samt genom Konsistorii-Expeditionen de flesta af læroverkens årsberãttelser.

Examina.

Høstterminsexamen lælls den 17 December, hvarvid skolans Inspektor, Kontraktsposten *Osk. Bohm*, Borgmãstaren *K. J. Watz* och Brukspatronen *K. G. Løwenhielm* voro sãsom ledare och vittnen nãrvarande. Vårterminsexamen är, sãsom ofvan nãmnts, utsatt att lællas den 8 Juni.

Nora den 14 Maj 1875.

VI. Stadspedagogien i Linde.

(Uppgift af Rektor, Fil. Dokt. E. J. Tãgtstrøm).

Undervisningen.

Høstterminen började den 24 Aug. och slutade den 18 Dec. Vårterminen, som började den 18 Jan., kommer att afslutas den 28 Maj. Lãsetimmarne hafva varit förlagda på förmiddagarne kl. $\frac{1}{2}$ 8—9 och 10—1. Lãrobøckerna äro hufvudsakligen desamma som i h. Elementarlæroverkets i Örebro lægre klasser, der de fleste, som fortsätta sina studier, søka intrãde. Lãrokurserna desamma som i h. Elementarlæroverkets 3 lægsta klasser. Af vid skolan under Høstterminen nãrvarande 28 lærjungar hafva 7 læst Tyska och 9 Engelska, och af de under

Vårterminen närvarande 34 lärjungar läsa 12 Tyska och 12 Engelska. Någon undervisning i Gymnastik har under läsåret ej meddelats.

Lärarne.

Undervisningen har under hela läsåret blifvit bestridd af ord. Rektorn, Fil. Dokt. *E. J. Tägtström* ensam.

Lärjungarnes

antal, som vid sistlidna läsårs slut utgjorde 32, var vid Hötterminens början 28, sedan 1 afgått till 4:e klassen af Örebro h. Elementarläroverk. och de öfriga till näringarna. Under innevarande Vårtermin är deras antal 34.

Skollokalen

oförändrad.

Undervisningsmaterielen

har blifvit förökad genom inköp af ett större skåp, samt med de flesta läroverksberättelser för sistl. år, erhållna genom Konsist.-Expeditionen.

Examina.

Höttermins-examen hölls den 18 Dec. i närvaro af Kontrakts-Prosten, Ledamoten af K. N. O., Fil. och Theol. Dokt. *C. D. Arosenius*; dagen för Vårterminens afslutande är, såsom ofvan sades, bestämd till den 28 Maj.

Lindesberg den 4 Maj 1875.